

Protest v Muri

»Delali bomo vsi – ali pa nihče!«

Drago Forjan: Sindikat je naredil vse, kar je v njegovi pristojnosti, za rešitev podjetja in ohranitev delovnih mest

MURSKA SOBOTA – Zaposleni v Muri so na včerajšnjem protestnem shodu zahtevali odstop vodstva njihovega sindikata, nezaupnico pa so izrekli vodstvu panožnega sindikata zaposlenih v usnjarski in tekstilni industriji Slovenije (Stupis). Njegov predsednik je tudi predsednik sveta delavcev v Muri Jože Turkli, sekretar pa Anton Rozman. Oba sta bila na shodu. Turkli je povedal, da je protest delavcev rezultat prepočasnega in neučinkovitega reševanja Mure. Predsednik sindikata Mure Drago Forjan je dejal, da je pričakoval protest sodelavcev, saj ti ne morejo dostojno živeti s sramotno nizkimi plačili, večina med njimi pa jih bo zanje prikrajšana zaradi izgube zaposlitve.

Drago Forjan je dejal, da nima druge izbire, da se sindikat Mure naredi vse, kar je v njegovi pristojnosti, za rešitev podjetja oziroma ohranitev čim več delovnih mest. Zato ne namerava odstopiti. »Očitno je, da se delavci po vsej državi prebujajo in od delodajalcev zahtevajo pošteno plačilo za pošteno opravljeno delo. To se je pred dnevi zgodilo v Gorenju, zdaj v Muri,« je poudaril Drago Forjan.

Očitki delavski direktorici

Veliko kritičnih besed je bilo slišati na račun delavske direktorice Cvetke Peršak, ki se shoda ni udeležila, kot tudi večina članov uprave Mure, iz čezmurne odgovornosti za proizvodnjo Dušana Gomboca, ki je tudi direktor družbe Mura in partnerji. Prokurist Zdenko Podlesnik se je delavcem pridružil pozno popoldan po vrnitvi s službene poti v Nemčiji. Delavci Peršakovi očitajo, da ni storila ničesar za zaposlene, čeprav prejema veliko plačo. Kot smo izvedeli, ta znaša 7300 evrov bruto brez dodatka na delovno dobo. Peršakova, ki se

dnevno vozi v službo iz Ljubljane, na račun potnih stroškov dobiva tudi plačano kilometrino.

Direktorju Slovenske odškodninske družbe Tomažu Kuntariču, ki je namesto povabljenega premiera Boruta Pahorja okrog 15. ure prišel v Mursko Soboto, so delavci odločno povedali, da bodo vztrajali pri zahtevi, da se omogoči nadaljevanje dela vsem zaposlenim, v nasprotnem ne bo več delal nihče med njimi. In to zato, so poudarili delavci, ker so Muro ustvarili z lastnimi žulji vsi delavci. Zato bodo, v dobrem in slabem, tudi vsi delili usodo Mure.

Kuntarič je poudaril, da za stečaj ni kriva sedanja vlada oziroma premier Borut Pahor in minister za gospodarstvo Matej Lahovnik. Povedal je, da obstaja dokument iz leta 2006, v katerem jasno piše, da je bila državna pomoč Muri korektno porabljena, vendar da se v kratkem pričakuje njen stečaj. Povedal je še, da bo Sod družbi Mura in partnerji za tekoče poslovanje izdal za blizu pet milijonov evrov finančnih garancij. Sod bo tudi nadzoroval poslovanje družbe, med tremi člani nadzornega sveta bo

tudi predstavnik zaposlenih. Kuntarič je še dejal, da v primeru, da proizvodnja v Muri popolnoma preneha, ne verjame v njeno obnovitev.

Ni pa delavcem povedal konkretno, koliko jih bo ohranilo zaposlitev. Po že znanih podatkih bi jih bilo blizu 600. Ti bi delo dobili za nedoločen čas, blizu 500 pa bi dobilo zapo-

Tomaž Kuntarič je bil včeraj zaradi dogajanja v Muri zelo zaskrbljen.

»Bojim se, da bo še glavni partner Hugo Boss odpovedal posle in potem v Muri res ne bo več česa ohranjati,« je dejal. Dodal je, da je ohranitev 1700 delovnih mest zelo stara številka in da je v zadnjem mesecu tudi vodstvo Mure govorilo o 1000 do 1100 delovnih mestih. Kuntarič Mure ni želel povezoovati z Gorenjem, vendar: »Ne morem se znebiti občutka, da vsa ta prizadevanja za ohranitev socialne vzdržnosti nekemu niso všeč.«

MA. G.

slitev za določen čas. Kuntarič se je sestel tudi s člani stavkovnega odbora. Po sestanku je zbranim delavcem dejal, da je spoznal še drugo dimenzijo dogajanja v Muri, kar ga je še dodatno prepričalo, da stara Mura ne more več živeti. Dejaj je še, da se s preiskavo domnevnih nepravilnosti že ukvarjajo pristojni organi. »V zadnjem času smo se veliko pogovarjali z morebitnimi investitorji v po-

mursko gospodarstvo. Če bo uresničen le majhen del dogovorov, bo ustvarjena možnost za zaposlitev vseh delavcev Mure, ki bodo izgubili delo,« je poudaril Kuntarič.

Prokurist Zdenko Podlesnik je moral odgovoriti na številna vprašanja delavcev. Poudaril pa je, da je od maja, ko je prevzel vlogo prokurista, trdo delal za rešitev Mure. Nikakor pa ne bo prevzel odgovornosti za vse slabo, kar se je v preteklih dvajsetih letih zgodilo v Muri. Tudi ne za izplačilo odpravnine nekdanjemu predsedniku uprave Francu Hubru in za pogodbo za delo, ki ga je opravilo Hubrovo družinsko podjetje. Na ta vprašanje vam mora odgovoriti nadzorni svet,« je poudaril Podlesnik in dodal, da vse dvomljive dogodke v poslovanju Mure že preiskujejo pristojni organi. Podlesnik je pripravljen oditi iz Mure, če bo to zahtevala vsaj polovica zaposlenih.

Po Podlesnikovi napovedi se je sinoči sestala uprava Mure in razpravljala o zahtevah delavcev. Ti so se včeraj odločili, da bodo proteste nadaljevali do izpolnitve njihovih zahtev. Če te ne bodo izpolnjene, so napovedali različne oblike državljske nepokorščine, kot so zapore cest itd.

IVAN GERENČER

»Delavci izgubljajo potrpljenje«

Dr. Marko Jaklič z ljubljanske ekonomske fakultete meni, da zadnji dogodki v Gorenju in Muri dokazujejo, da delavci izgubljajo potrpljenje. »V preteklih letih sem bil pozitivno presenečen, da so tako združljivi, ampak vzrok za to je bil, da niso imeli drugih možnosti, saj je naš delavec zelo nemobilen. Iz pogovorov z delavci je mogoče ugotoviti, da so sicer navajeni na nizke plače, s katerimi komaj preživijo. S to krizo so se plače še znižale, hkrati pa se je zmanjšalo tudi povpraševanje po tistih, ki delajo v sivi ekonomiji. Manj je tudi povpraševanja po študentskem delu. Vse to je bilo zelo napeto in samo vprašanje časa je bilo, kdaj bo počilo,« razmišlja Jaklič. Dodaja, da bo jesen po pričakovanju najtežja. MA. G.

TEŽKO PRIČAKOVANI OBISK – Direktor Slovenske odškodninske družbe Tomaž Kuntarič (na fotografiji) je delavcem napovedal, da se proizvodnja lahko nadaljuje le v družbi Mura in partnerji, ki je partnerica nemškega Bossa. Vse druge družbe Mure morajo čim prej v stečaj, ker nimajo pogojev za poslovanje. Čimprejšnji stečajni družb Mure bodo omogočili, da bodo delavci, ki se bodo znašli na zavodu za zaposlovanje, v najkrajšem času dobili denarna nadomestila za brezposelnost in druge socialne prejemke.

Roberto Menia o uplinjevalnikih

Italija ne spreminja načrtov o Žavljah

Državni sekretar za okolje napoveduje, da bodo oktobra na ministrsko srečanje v Ljubljano nesli vso dokumentacijo o Žavljah – Uplinjevalnikom se ne odpovedujejo

RIM – Državni sekretar za okolje v italijanski vladi Roberto Menia je v pogovoru za tržaški časnik Piccolo pojasnil, da rimska vlada v ničemer ne spreminja načrtov o gradnji uplinjevalnikov, vsekakor pa bodo na italijansko-slovensko ministrsko srečanje oktobra v Ljubljano odnesli vso razpoložljivo dokumentacijo. Nobenih skrivnosti ni, nobene želje po zaostrovanju, zagotavlja Menia.

OD NAŠEGA DOPISNIKA

Roberto Menia, edini član Berlusconijeve vlade iz Furlanije - Julijske krajine, voditelj skrajne desnice na italijanskem severovzhodu in tradicionalno najtrši nasprotnik slovenske manjšine v Italiji, je za Piccolo spregovoril samo dan po zunanem ministru Francu Frattiniju, ki je sodeloval pri pogovorih s slovenskim premierom Pahorjem v petek v Rimu, potem pa je zelo hitro ugotovil, da Slovenija nima pravnih pravnih podlag za tožbo proti Italiji na evropskem sodišču. Frattini je tudi ugotovil, da je v Ljubljano mogoče odnesti vso javno dokumentacijo, ne pa tudi tiste, ki pripada španski družbi Gas Natural in je njena poslovna last.

ROBERTO MENIA

Državni sekretar je spregovoril tudi o jedrskih elektrarnah, h katerim se Italija vrača po dveh desetletjih, potem ko jih je v referendumu po černobilski katastrofi preprosto odpravila in črtila iz načrtov. Italijani, pravi Menia, plačujejo za elektriko trideset ali štirideset odstotkov več kot drugi prebivalci Evropske unije, električno Italija kupuje od držav, ki imajo jedrske centrale in dovolj energije.

Med kraji, ki jih kot sedeže novih jedrskih central omenjajo v zadnjem času, je tudi Tržič (Monfalcone) blizu Trsta. Menia govoric ni potrdil, nasprotno, trdi, je za Tržič izvedel iz medijev. Potrdil pa je interese državne energetske družbe Eni, da bi vlagala v Krško in gradnja tamkajšnjega drugega bloka. Temu prejšnji teden v Rimu tudi ni nasprotoval slovenski premier Pahor, je zapisal Piccolo.

Vse bo v prihodnje vstavljeno v okvir normalnih odnosov med Italijo in Slovenijo, je opomnil Roberto Menia. Nesmiselno bi bilo, je dodal, če bi mi sodelovali pri Krškem, Slovenija pa bi nam preprečevala gradnjo uplinjevalnikov. Tako dialog ne more delovati.

Italija izpolnjuje vse tehnične pogoje in okoljske zahteve, to dejstvo je ločeno od politične volje. Vsekakor pa bo imela pri tem zadnjo besedo dežela Furlanija - Julijska krajina, je podobno kot dan prej Frattini tokrat poudaril tudi Menia.

Toda Slovenija zdaj od Italije zahteva tudi dokumentacijo o podvo-

Manjšina: Obljube Pahorja in Berlusconi je treba uresničiti

TRST – Obe krovnii organizaciji slovenske manjšine v Italiji, Slovenska kulturno-gospodarska zveza (SKGZ) in Svet slovenskih organizacij (SSO), sta izrazili zadovoljstvo s petkovim srečanjem v Rimu med premiero Slovenije in Italije, Borutom Pahorjem in Silviom Berlusconiem. Zdej je treba načelne obljube uresničiti, opozarjajo. SKGZ pričakuje, da bo italijanska vlada v predložen proračuna za leto 2010 ohranila enako vsoto, kakršno je manjšina prejela v času prejšnje vlade pod vodstvom Romana Prodirja in kot jo predvideva tudi sam zaščitni zakon. Načelne obljube, ki jih je v zvezi s financiranjem dejavnosti manjšine Berlusconi dal Pahorju, je zato treba spremeniti v konkretna dejanja, kot so v SKGZ zapisali v sporočilu za javnost.

Obe krovnii manjšinski organizaciji sta izrazili tudi zadovoljstvo, da je srečanje sploh bilo in da ni bilo podobne preložitve, kakršna se je zgodila z ministrskim zaseda-

njem, ki je bilo predvideno za 9. september v Ljubljani. V zvezi s tem sta se organizaciji strinjali tudi s potrditvijo zaveze, da bo srečanje več slovenskih in italijanskih ministrov vendarle oktobra v Ljubljani. Pomembno bi bilo, če bi se delovnega medvladnega srečanja lahko udeležili tudi predstavniki obeh manjšin, poudarjajo v SKGZ. V SSO so se sicer kritično odzvali tudi na besede Berlusconi na novinarski konferenci s Pahorjem po koncu srečanja, ko je omenil, da je Slovencev v Italiji na 30.000. »Slovencev v Italiji naj je po podatkih različnih ljudskih štetij vsaj še enkrat toliko,« poudarjajo v SSO, a hkrati dodajajo, da tehnično ugotavljanje številčnosti slovenske manjšine pravzaprav ni primerno, »saj smo Slovenci v Italiji oziroma deželi Furlaniji - Julijski krajini po kakovosti in visoki ravni na kulturnem, športnem, socialnem in drugih področjih precej uveljavljena narodna skupnost.« STA, Z. R.

Koalicija znova pred krizo

Bo Desus blokiral prihodnji proračun?

Če razmisleka ne bo, nam po vsej verjetnosti grozi politična kriza, napoveduje predsednik Desusa Karl Erjavec

LJUBLJANA – Vrh koalicije tudi na včerajšnjem usklajevanju o predlagani zamrznitvi pokojnin ni našel kompromisne rešitve, zato bodo delo nadaljevali v prihodnjih dneh. V Desusu vztrajajo pri svojem stališču, da nobena za-zamrznitev pokojnin ne pride v poštev. Če jim ne bo uspelo prepričati drugih strank koalicije, so zagrozili, da ne bodo podprli proračuna, ki bi vseboval določilo o zamrznitvi. »Računam, da bodo drugi koalicijski partnerji še enkrat razmislili o tem predlogu. Če razmisleka ne bo, nam po vsej verjetnosti grozi politična kriza,« je napovedal predsednik Desusa Karl Erjavec. Premier Borut Pahor je včeraj znova zatrdil, da ne bo popuščal v zvezi z javnofinančno vzdržnostjo sporazuma koalicije o pokojninah.

Na vrhu koalicije se po besedah Erjavca niso dogovorili nič. Druge stranke je le seznanil s stališčem izvršnega odbora Desusa, ki je proti zamrznitvi pokojnin, takšno stališče pa so podprli tudi v Zvezi društev upokojencev. Po dveh urah razprave so stranke koalicije sklenile, da bodo pogovore nadaljevale v prihodnjih dneh. Usklajevanje bo, kot kaže naporno. Minister za delo Ivan Svetlik je namreč še pred sestankom zaostri stališče in dejal, da je neskladnost med željami in možnostmi proračuna prevelika. Popuščanje Desusa po njegovih besedah ni stvar ministrov, ampak koalicije, ki se mora odločiti, ali želi nadaljevati v tej sestavi. Minister za pravosodje Aleš Zalar, ki je na sestanku nadomestil Katarino Kresal, pa ostaja optimist. Pogovori so bili po njegovih besedah konstruk-

tivni, saj se niso pogovarjali nasprotniki, ampak zavezniki. Zalar meni, da bi bilo treba na prihodnjih usklajevanjih vseeno iskati kompromisno rešitev o zahtevah, ki jih postavlja stranka upokojencev. V skrajnem primeru bi poslanci Desusa lahko glasovali proti proračunu za prihodnje leto, če koalicija iz proračuna ne bo umaknila zamrznitve pokojnin, napoveduje Erjavec. V stranki še vedno zavračajo kompromisne predloge, ki so jih prejšnji teden predlagale preostale stranke koalicije. Delna zamrznitev najvišjih pokojnin ne pride v poštev, ker to po njihovem mnenju ne bi bilo pravično, saj so prejemniki teh pokojnin vplačevali več v pokojninsko blaginjo.

Izvršni odbor Desusa je včeraj zavrnili tudi možnost višjih socialnih transferjev, recimo varstvenega do-

datka za najrevnejše upokojence, ki jo je predlagal Zares, ne strinjajo se niti s polovičnim usklajevanjem pokojnin s plačami, kar jim je v nedeljo predlagal finančni minister Franc Križanič. Ta po njihovem sploh ne bo potrebna, ker se prihodnje leto plače ne bodo povečevale. V Desusu kot alternativo, ki bi napolnila proračun, še vedno ponujajo nov dohodninski razred za tiste, ki zaslužijo več kot 5000 evrov na mesec, davek na luksuz, za krpanje proračunske luknje, ki bo prihodnje leto nastala zaradi pokojnin, pa bi Desus uporabil tudi finančna

KARL ERJAVEC

sredstva Kapitalne družbe. Za Desus bi bila sprejemljiva tudi višja stopnja davka na dodano vrednost in višje prispevne stopnje v pokojninsko blaginjo.

Na predlog o zamrznitvi se je včeraj kritično odzval tudi predsednik opozicijske SDS Janez Janša. Predlog je taktično in strateško napačen, ocenjuje. Koalicija bi morala najprej, če hoče delovati strateško, predstaviti celotno sliko javnih finančnih, povedati, kakšno je stanje in pri katerih socialnih transferjih bo varčevala. »Ne pa da se enkrat govori o zamrznitvi plač, drugič o pokojnin, tretjič o zmanjšanju socialnih transferjev določenim skupinam prebivalcev.«

Tudi Janša meni, da usklajevanje prihodnje leto ne bo potrebna, zato je »taktično takšen predlog neumnost. Pokojnine so vezane na rast plač, in če vlada uredi zadeve v plačnem delu, se tudi pokojnine ne bodo povečevale,« dodaja Janša. Prvak opozicije ocenjuje, da vlada »deloma tudi zaradi Desusa in morebitne politične krize«, pokojnin ne bo zamrznila. MARIO BELOVIČ

www.delo.si

Izvajanje protikriznih zakonov

Prva izplačila za začasno čakanje na delo

LJUBLJANA – Na podlagi zakona o delnem subvencioniranju polnega delovnega časa je Zavod RS za zaposlovanje do sredine septembra sklenil z delodajalci 708 pogodb za 59.591 delavcev v skupni vrednosti 32.328.480 evrov, medtem ko je bilo za začasno čakanje na delo na podlagi zakona o delnem povračilu nadomestila plače sklenjenih 268 pogodb za 11.568 delavcev. Prva izplačila za ukrep začasnega čakanja na delo bodo delodajalcem izplačali jutri.

Med podjetji, ki so po zadnjih dostopnih julijskih podatkih prejela najvišje subvencije za krajši delovni čas, sta tudi Gorenje, ki je za celotno skupino prejelo 507.600 evrov državne pomoči, in Mura z 258.960

evri pomoči. Na zavodu pojasnjujejo, da delodajalci dobijo sredstva šele, ko vložijo zahtevek za izplačilo, in potem ko zavod opravi nadzor s križanjem podatkov o ustreznosti zahtevka z evidencami zavoda.

To število delodajalec mesečno prilagaja razmeram v podjetju. Tako je število delavcev, za katere delodajalec uveljavlja subvencijo oziroma povračilo nadomestila plače, lahko precej manjše od števila, določenega v pogodbi. Zavod izplačala delodajalcu sredstva le glede na število delavcev, ki so navedeni na vloženi zahtevku za izplačilo in so bili v posameznem mesecu vključeni v ukrep.

ERIKA REPOVŽ

Subvencije za krajši delovni čas

podjetje	št. zaposlenih	izplačila subvencij v € (julij)
1. Slovenske Železnice	7.902	9.780
2. Gorenje Gospodinjški aparati	5.188	53.220
3. Mura, European Fashion Design	2.769	85.740
4. Unior Kovaška industrija	2.343	30.780
5. Iskra Artoelektrika	1.733	135.960
6. ETI Elektroelement	1.253	53.220
7. Danfoss Compressors	1.060	9.780
8. Kovinoplastika Lož	1.033	86.820
9. Metal Ravne	1.031	54.660
10. Talum Tovarna aluminija	975	53.100

DELO Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Subvencioniranje čakanja na delo

podjetje	število vključenih v ukrep
1. Gorenje Gospodinjški aparati	2400
2. Unior Kovaška industrija	1085
3. Slovenske Železnice	800
4. Metal Ravne	474
5. Gorenje I.P.C., invalidsko podjetje	384
6. Mariborska livarna	358
7. Novoles, lesna industrija	274
8. Štore Steel	246
9. Montavar Metalna nova	196
10. Slovenske Železnice Centralne delavnice	184

DELO Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Na Hrvaškem zadovoljni z izidi Delove ankete

ZAGREB – Na Hrvaškem so včeraj veliko pozornosti namenili javnomnenjskim anketam, ki so jih slovenski mediji, med njimi tudi Delo, namenili meddržavnim odnosom. Rezultate Delove ankete so v precej pozitivnih besedilih prevzeli vsi vodilni mediji, v katerih navajajo odločaje Slovencev, da večinsko podprejo vstop Hrvaške v EU. Prav tako omenjajo, da slovenske ankete poleg tega še kažejo, da državljani niso prepričani, da bo dogovor Kosor-Pahor zagotovil končno rešitev meje, kljub temu podpirajo premierovo politiko do mejnega spora med državama. Del tukajšnjih medijev se še naprej ukvarja tudi s strokovnjaki za mednarodno pravo, predvsem samo-

odstopljenim Davorinom Rudolfom, »sivi eminecni pogajanj s Slovenijo«, ki je bil izključen iz tih diplomacije med državama. Novi list tako med drugim ugotavlja, da so podobno večkrat izločili tudi Dimitrija Rupla (najprej Janez Drnovšek, nato še Janez Janša) in da bo šele čas pokazal, ali je bil rešitev ali pa v resnici problem, da državi nista našli dogovora o meji. Oziroma da bo v prihodnjih mesecih jasno, ali je Kosorjeva storila prav, da ga je izločila iz pogovorov – morda tudi zaradi slovenskega namiga, saj Ljubljana, piše časnik, ni nikoli skrivala, da jih Rudolfova trdota in nepopustljivost delata živčene. Za mnenje o zadnjih dogovorih pa je Hina zaposlila drugega strokovnjaka,

ka, Davorja Vidasa, ki je dejal, da nobena arbitraža ne more Slovenijo omogočiti teritorialnega izhoda na odprto morje brez kršenja mednarodnega prava, saj se teritorialno morje ne more raztezati zunaj 12 navtičnih milj. Izhod (oziroma stik) bi lahko Slovenija dobila le, če Hrvaška sama odstopi del državnega morskega območja, meni Vidas. RO. K.

Popravek

Včeraj smo na 3. strani v prispevku Jutri bo znano, ali bo zadoščal en krog, v uvodu zapisali napačen priimek rektorskega kandidata. Kandidat za rektorja ni prof. dr. Janez Horvat, ampak prof. dr. Janez Hribar. Za napako se opravičujemo. J. K. S.

Slovenijo mika tudi agencija za informacijske sisteme

BRUSELJ – Slovenijo zanima še en sedež prihodnje evropske agencije. Tokrat je v igri agencija za operativno upravljanje velikih informacijskih sistemov, ki bo začela predvidoma delovati leta 2012. Nova agencija bi združevala schengenski informacijski sistem (SIS II), vizumski informacijski sistem (VIS), podatkovno bazo za identifikacijo prstnih odtisov proslincev za azil in tistih, ki nelegalno prestopajo meje (Eurodac) ter druge podobne zmogljivosti. Po zatrdilu ministrice za notranje zadeve Katarine Kresal, je »velika verjetnost, da bo Slovenija kandidirala za sedež«. Nova agencija je že tretja, za katero se zanima Slovenija. Ljubljana se še vedno poteguje za sedež nadzornega organa sistema za satelitsko navigacijo Galileo, vendar je odločitev med nič manj kot enajstim mesti menda odložena do leta 2013. Precej obetavnejši je sedež agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER), ki poleg Ljubljane mika še Bratislava in Bukarešta, izbira pa naj bi bila znana decembra letos. B. M.